

ATVIRAS LAIŠKAS

2020-07-22 Nr. 254

DĖL 2020-07-19 LNK TELEVIZIJOS KANALO 18.30 VALANDOS ŽINIŲ LAIDOJE IŠSAKYTŲ NUOMONIŲ APIE VYKDOMĄ GEROS VALIOS FONDO VEIKLĄ

Viešoji įstaiga “Geros valios kompensacijos už žydų religinių bendruomenių nekilnojamąjį turtą disponavimo fondas” (toliau – GVF) informuoja, kad 2020-07-19 LNK kanalo 18.30 valandos „Žinių“ laidoje išsakytos nuomonės GVF veiklos atžvilgiu neatitinka tikrovės. Tokie pareiškimai, kaip „Maža to, žydai prabilo, kad Kukliansky neskaidriai skirsto žydams iš Lietuvos biudžeto skirtus milijonus“, nėra pagrįsti, nes GVF veiklą reguliuoja ne viena iš GVF valdybos pirmininkų Faina Kukliansky, o Lietuvos Respublikos Geros valios kompensacijos už žydų religinių bendruomenių nekilnojamąjį turtą įstatymas (2011 m. birželio 21 d. Nr. XI-1470; aktuali redakcija: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.6EFCEA60E654/asr>) bei GVF įstatai (<http://gvf.lt/fondas/istatai/>), kuriuose yra įtvirtintas GVF valdymo organų daugiapakopiškumas ir lėšų skirstymas etapais. Taip pat kiekvienais metais LR valstybės kontrolė tikrina Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos išmokėtų GVF valstybės biudžeto lėšų valdymo, naudojimo ir disponavimo jomis teisėtumą ir iki šiol GVF nėra gavusi išvados apie laidoje minimą neskaidrų lėšų skirstymą (su visomis LR valstybės kontrolės išvadomis ir ataskaitomis galima susipažinti čia: https://www.vkontrole.lt/audito_ataskaitos.aspx?tipas=1). Papildomai pažymėtina, kad viena iš GVF valdybos pirmininkų - Faina Kukliansky, yra tik vieno (iš trijų) GVF valdymo organų narė. GVF valdybą šiuo metu sudaro net dvylika narių (šeši valdybos nariai yra užsienio piliečiai, atstovaujantys iškiliasias žydų pasaulio organizacijas, tokias kaip *World Jewish Restitution Organization, American Jewish Committee, B'nai B'rith International, The Conference on Jewish Material Claims Against Germany, Litvak Association in Israel*), kurių bendru sutarimu ir yra priimami sprendimai GVF valdyboje.

Dėl laidoje kalbintų asmenų minimų teiginių, kaip „Mes jokių lėšų iš Fondo negauname“, „Pinigai skiriami tik toms bendruomenėms, kurios palaiko Kukliansky“ ar „Naudoja iš viso neaišku kam“ ar „Pavyzdžiui ten veikia lojalumo kriterijus. Lojalumas Lietuvos žydų bendruomenės Pirmininkei“, GVF informuoja, kad apie lėšų panaudojimą visą informaciją galima rasti GVF internetiniame tinklapyje (<http://gvf.lt/fondas/projektai/>), o detalūs GVF veiklos ir finansinės atskaitomybės dokumentai, kurie kiekvienais metais yra audituojami, yra viešai prieinami VĮ

Registro centro tinklapyje (<https://www.registrucentras.lt/jar/p/dok.php?kod=302702699>). Žinių reportažo turinys, kai yra remiamasi tik GVF finansavimo negavusių asmenų pasakojimais, neatspindi tikrovės. GVF, kaip ir kiekvienas lėšas administruojantis fondas, funkcionuoja ne veikiamas lojalumo principų, o pagal aiškias nustatytas, kasmet audituojamas procedūras, kurių įgyvendinime dalyvauja didelis ratas specialistų.

Dėl laidoje nuskambėjusio teiginio „10 000 eurų Kukliansky vadovaujamas fondas skyrė melagystėmis apie partizanus pagarsėjusiai Rūtai Vanagaitei, kad išleistų naują knygą“, GVF tikslina, kad ne GVF valdybos pirmininkė Faina Kukliansky vadovauja GVF ir skirsto lėšas projektų įgyvendinimui. GVF pateiktų paraiškų vertinimą sudaro trys etapai, kuriuose dalyvauja platus specialistų ratas. Pirmasis etapas - administracinės atitikties vertinimas, kurį atlieka GVF darbuotojai, projektų vadovai – finansininkai. Paraiškai atitikus visus administracinės atitikties reikalavimus, ji yra teikiama GVF Atrankos komitetui t.y. vertinimui antrajame etape. Atrankos komitete, kurį sudaro ekspertai, vyksta ekspertinis vertinimas pagal nustatytus paraiškų vertinimo prioritetus ir kriterijus. Trečiame, galutiniame projektų vertinime ir tvirtinime GVF valdyba t.y. visi dvylika GVF valdybos narių (GVF valdybos narių sąrašą galima rasti čia: <http://gvf.lt/valdyba/>) vadovaujantis *Geros valios fondo lėšomis finansuojamų projektų paraiškų teikimo taisyklėmis* bei ankstesnių vertinimo etapų, nustatytų minimose taisyklėse (su taisyklėmis galima susipažinti čia: <http://gvf.lt/fondas/projektai/paraiska/>), rezultatais priima galutinius sprendimus dėl paraiškų finansavimo/nefinansavimo. Papildomai GVF informuoja, kad lėšos aptariamame projekte yra skirtos knygos „Kaip tai įvyko? Christoph Dieckmann atsako Rūtai Vanagaitei“ leidybai, dėl kurios paraišką GVF pateikė p. Rūta Vanagaitė, tačiau jos funkcija šiame projekte yra daugiau žurnalistinė, nes pagrindinis knygos autorius yra Dr. Christoph Dieckmann – žymus vokiečių istorikas, Tarptautinės komisijos nacių ir sovietinio okupacinių režimų nusikaltimams Lietuvoje įvertinti narys, kurio monumentali studija „Vokietijos okupacinė politika Lietuvoje 1941–1944 m.“ (*Deutsche Besatzungspolitik in Litauen 1941–1944*) įvertinta Tarptautiniu Jad Vašem knygos apdovanojimu už tyrimą Holokausto tema.

Dėl laidoje nuskambėjusio teiginio „Valstybės kontrolė nustatė, kad trečdalį milijono eurų fondas išleido įstatyme nenumatytiems tikslams“, GVF patikslina, kad 2011 m. birželio 11 d. priėmus aukščiau minimą įstatymą ir pradėjus vykdyti etapinį kompensacijos mokėjimą GVF, nebuvo atsižvelgta į tai, jog su Įstatyme numatytais panaudojimo sąlygomis išmokamai

kompensacijai administruoti yra būtinas tam skiriamas kasmetinis biudžetas. Ši įstatymo spraga buvo ištaisyta tik 2016 m. kovo 17 d. Lietuvos Respublikos Seimui priėmus Lietuvos Respublikos Geros valios kompensacijos už žydų religinių bendruomenių nekilnojamąjį turtą įstatymo Nr. XI-1470 3 straipsnio pakeitimo įstatymą, kuriuo buvo įtvirtina nuostata, jog pagal įstatymą išmokėta pinigine kompensacija **gali būti naudojama fondo administravimo išlaidoms**, kurių metinė suma negali viršyti 10 procentų metinės pinigines kompensacijos dalies, tvirtinamos kiekvienų metų valstybės biudžete, apmokėti. Per laikotarpį nuo 2011 metų birželio 11 d. iki 2016 metų kovo 17 d. ne pagal paskirtį panaudotomis pripažintos lėšos (313 795 eurai) buvo leidžiamos fondo administravimui, apie tai kasmet pateikiant duomenis tiek Valstybės kontrolei, tiek ir Lietuvos Respublikos Seimui. Šiuo metu GVF, siekdama ištaisyti dėl minėtos įstatymo spragos susidariusią situaciją, kasmet dalimis į projektų įgyvendinimui finansuoti skirtų lėšų krepšelį sugrąžina nuosavas lėšas, tokiu būdu mažindama įsipareigojimo likutį.

Dėl laidoje nuskambėjusio teiginio „Man šiandiena jau yra sudėtinga spręsti, kas ją (p. Fainą Kukliansky) galėtų sustabdyti, nes jinai turi palaikymą iš amerikiečių pusės“, GVF informuoja, kad vienas iš GVF valdybos pirmininkų - Andrew Baker, ne palaiko vieną iš GVF valdybos pirmininkų - Fainą Kukliansky, o kooperuoja sukauptą darbinę patirtį, valdybos pirmininkai kartu dirba siekdami užtikrinti skaidrų, sąžiningą ir naudingą iš Lietuvos Valstybės GVF skiriamų lėšų panaudojimą finansuojant Lietuvos žydų religinių, kultūros, sveikatos apsaugos, sporto, švietimo, mokslo sričių projektus, o kasmetinės LR valstybės kontrolės ataskaitos ir išvados tai tik patvirtina. Esame įsitikinę, jog GVF veikla vykdoma tinkamai, laikantis visų teisės aktų reikalavimų, o GVF valdyba yra atsakinga, sudaryta iš įvairių sričių specialistų, didelę patirtį turinti komanda, savo veikloje besivadovaujanti geriausios pasaulinės praktikos, teisėtumo, skaidrumo, viešumo ir atskaitingumo prieš Lietuvos valstybę ir visuomenę principais.

Pagarbiai,

GVF valdybos pirmininkas

Andrew Baker

L. e. direktorės pareigas

Indrė Rutkauskaitė